

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

13 listopada 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

Prezes SN Joanna Misztal-Konecka (przewodniczący,
sprawozdawca)

SSN Marcin Krajewski

SSN Marcin Łochowski

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 13 listopada 2024 r. w Warszawie
skargi kasacyjnej G. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie
z 4 kwietnia 2022 r., VII AGa 574/21,
w sprawie z powództwa G. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G.
przeciwko Naczelnej Radzie Aptekarskiej w Warszawie
o ochronę dóbr osobistych i zwalczanie czynów nieuczciwej konkurencji,

**uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi
Apelacyjnemu w Warszawie do ponownego rozpoznania
i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania kasacyjnego.**

Marcin Krajewski

Joanna Misztal-Konecka

Marcin Łochowski

k.w.

UZASADNIENIE

1. Wyrokiem z 19 kwietnia 2021 r. Sąd Okręgowy w Warszawie zobowiązał Naczelną Izbę Aptekarską w Warszawie do usunięcia oświadczenia z 1 lipca 2020 r., opublikowanego na bliżej określonej stronie internetowej, zasądził od Naczelnej Izby Aptekarskiej w Warszawie na rzecz Stowarzyszenia „P.” w P. kwotę 25 000 zł oraz oddalił powództwo w pozostałej części i zniósł między stronami koszty postępowania.

U podstaw tego rozstrzygnięcia legło przekonanie Sądu pierwszej instancji, że doszło do naruszenia dóbr osobistych powoda w postaci jego dobrego imienia (renomy). Ponadto Sąd stwierdził, że pozwana nie jest przedsiębiorcą, a tym samym w sprawie nie mogła znaleźć zastosowania ustawa o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji.

2. Wyrokiem z 4 kwietnia 2022 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie, na skutek apelacji obu stron, zmienił częściowo wyrok Sądu Okręgowego z 19 kwietnia 2021 r. w ten sposób, że oddalił powództwo w części, w której zostało ono uwzględnione, oddalił apelację powoda w całości oraz rozstrzygnął o kosztach postępowania.

Sąd Apelacyjny podzielił ustalenia faktyczne Sądu Okręgowego, z których dla rozstrzygnięcia skargi kasacyjnej istotne są następujące:

Spółka G. w której 100% udziałów posiada G.1 spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w G., prowadzi działalność gospodarczą m.in. w zakresie prowadzenie portali internetowych, przetwarzania danych i zarządzania stronami internetowymi. Naczelna Izba Aptekarska w Warszawie (dalej: „NIA” lub „Izba”) jest naczelnym podmiotem samorządu zawodu aptekarskiego w Polsce. Zgodnie z art. 1 ustawy z dnia 19 kwietnia 1991 r. o izbach aptekarskich, jej podstawowym celem i zadaniem jest reprezentacja zawodowych, społecznych i gospodarczych interesów tego zawodu.

W dniach 19 i 25 czerwca 2020 r. pozwana zwróciła się (odpowiednio) do Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych i Głównego Inspektora Farmaceutycznego z wnioskami o kontrolę przestrzegania przepisów przez spółkę G. w związku z działaniem aplikacji [...] oraz organizacją związanego z nią konkursu. W dniu 1 lipca 2020 r. NIA opublikowała na swej stronie internetowej pod adresem [...] oświadczenie o treści: „W związku z artykułem opublikowanym w serwisie [...],

Naczelna Izba Aptekarska pragnie wyrazić głęboki sprzeciw wobec działań podjętych przez [...], na nieuprawnionym pobieraniu danych o stanie zdrowia polskich pacjentów a następnie poddawaniu tych pacjentów procesom profilowania. Należy wskazać, że system [...] z którego pobierane są wspomniane informacje zawiera wrażliwe dane medyczne pacjentów m.in. dostęp do e-recept, na podstawie których można tworzyć opis stanu zdrowia chorych zwykle objęty tajemnicą lekarską i aptekarską. Także Ministerstwo Zdrowia sprzeciwia się opisanym w przedmiotowym artykule praktykom, kierując zawiadomienie do prokuratury oraz jednostki zajmującej się walką z cyberprzestępczością. Działania podjęte przez sieć aptek [...] podważają zaufanie do aptek oraz farmaceutów. Podkreślenia również wymaga, że wdrożenie e-recepty odbywało się przy dużym zaangażowaniu aptekarzy z całej Polski, z ogromną korzyścią dla polskich chorych a praktyki stosowane przez sieć [...] niwelują trud tej ogromnej pracy. Szczególne oburzenie Naczelnej Izby Aptekarskiej wzbudza zwłaszcza inicjatywa-konkurs zorganizowany przez wspomnianą sieć aptek, która w zamian za zachęcanie pacjentów do rezerwowania e-recept za pomocą aplikacji [...], oferuje farmaceutom bon żywniowy do restauracji. Powyższe działanie jest co najmniej poniżające dla osób wykonujących zawód zaufania publicznego, jakim są farmaceuci. Pokazuje jednocześnie metody, jakimi posługuje się spółka by pozyskać wrażliwe dane. Opisane działania sieci godzą w wizerunek farmaceuty, dlatego Naczelna Izba Aptekarska oraz członkowie samorządu aptekarskiego apelują do przedstawicieli rządu o podjęcie działań, których celem będzie ukrócenie nieetycznych praktyk godzących w dobre imię farmaceutów, a tym samym szkodzącym pacjentom. Ponadto Naczelna Izba Aptekarska wnosi do wszystkich organów o zainteresowanie się przedmiotowym problemem oraz o podjęcie skutecznych działań eliminujących patologię.”

Wcześniej, 23 czerwca 2020 r. w [...] opublikowano artykuł pt. [...], który zawierał wypowiedzi wiceprezesa NIA M.T. w związku z poinformowaniem prasy o tym, że pozwana złożyła w Urzędzie Ochrony Danych Osobowych zawiadomienie z wnioskiem o wszczęcie kontroli dotyczącej powódki i jej aplikacji. Dnia 30 czerwca 2020 r. w [...] ukazał się kolejny artykuł pt. [...], reagujący na działania podjęte przez NIA w celu

skontrolowania działalności związanej z aplikacją powodowej spółki. W tym samym dniu wiceprezes M.T. na swoim profilu na [...] opublikował informację dotyczącą polityki prywatności na stronie [...]: „Nie ma znaczenia, czy dane dostępne do AKTYWNYCH recept, które można w każdej chwili zrealizować przechowuje serwer A., czy laptop pana Gienka na strychu. Poza serwerem @MZ_GOV_PL nie mają prawa być przechowywane NIGDZIE. Dnia 1 lipca 2020 r. w [...] ukazały się kolejne artykuły: [...] oraz [...]. Dnia 5 lipca 2020 r. [...] opublikował artykuł pt. [...] a 6 lipca 2020 r. artykuł pt. [...]. Dnia 6 lipca 2020 r. na łamach [...] ukazał się artykuł pt. [...]. Poruszano w nich kwestie prawidłowości i zgodności z prawem działań powodowej spółki. Jeden z autorów artykułów – P.S. dowiedział się o aplikacji [...] od A.B. Ponieważ na stronie internetowej powoda znalazła się informacja, że dane będą przechowywane przez A., o którego zamiarach wejścia na polski rynek apteczny wiedział wcześniej, poprosił o opinie wymienionych w artykule specjalistów, którzy zgłosili zastrzeżenia do braku precyzyjnego wskazania rodzaju danych i celu w jakim miałyby one być przekazywane A.

Po opublikowaniu tych artykułów Ministerstwo Zdrowia, Rzecznik Praw Obywatelskich i Urząd Ochrony Danych Osobowych wszczęły postępowania wyjaśniające w związku z przetwarzaniem danych osobowych w ramach należącej do powoda aplikacji [...]. Postępowania w tych sprawach nie zostały zakończone wydaniem niekorzystnych dla powoda decyzji lub orzeczeń.

W 2020 r. spółka G. zorganizowała konkurs na realizację największej liczby rezerwacji w aplikacji [...]. Udział w konkursie mogły zgłaszać apteki, a nie poszczególni farmaceuci. Organizator przewidział dla zwycięzcy nagrodę finansową. Konkurs nie został rozstrzygnięty.

Publikacje prasowe oraz oświadczenia NIA i jej przedstawiciela M.T. spowodowały, że działalność sieci aptek [...] była postrzegana negatywnie. Wcześniej Naczelna Izba Aptekarska nie zgłaszała żadnych zastrzeżeń odnośnie do tego rodzaju działań podejmowanych przez spółki G.1 i G. Były one ze sobą w sporze dotyczącym aptecznych sieci franczyzowych.

Dnia 2 lipca 2020 r. powód wezwał pozwaną do zaprzestania rozpowszechniania nieprawdziwych informacji. Wezwanie pozostało bez odpowiedzi. Podjął także kroki zmierzające do wyjaśnienia zarzutów stawianych jej produktowi – aplikacji [...] i sieci aptek [...]. Na polskim rynku wykorzystywana jest także aplikacja [...] umożliwiająca ustalenie dostępności w aptekach produktu zapisanego na e-recepcie.

4. Sąd Apelacyjny podzielił stanowisko Sądu pierwszej instancji co do braku podstaw do zastosowania w niniejszym sporze przepisów ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (art. 14 ust. 1, art. 3 ust. 1 u.z.n.k.). Ustawa ta znajduje bowiem zastosowanie w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą, która jest działalnością wykonywaną w sposób zorganizowany i ciągły oraz podejmowana jest w celu zarobkowym, tj. nastawionym na zysk. W sprawie nie zostało wykazane, aby wydanie komunikatu z 1 lipca 2020 r. pozostawało w związku z działalnością gospodarczą NIA i aby Izba występowała jako przedsiębiorca w rozumieniu art. 2 u.z.n.k. Sąd drugiej instancji podzielił ocenę Sądu Okręgowego, że wydając sporny komunikat, NIA działała w ramach realizacji obowiązków organu samorządu aptekarskiego wynikających z ustawy z dnia 19 kwietnia 1991 r. o izbach aptekarskich. Nie wpływały na powyższe oceny przywoływane przez powoda w apelacji przykłady uznania organu samorządu aptekarskiego za przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów antymonopolowych. Inny jest przedmiot regulacji i cel ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Ponadto Sąd Apelacyjny nie podzielił stanowiska Sądu pierwszej instancji co do tego, że strona powodowa jest legitymowana do wystąpienia z roszczeniami wynikającymi z art. 23, 24 i 448 k.c. W ocenie Sądu drugiej instancji w sprawie nie wykazano, aby odwołanie się do produktu w postaci aplikacji [...] oraz konkursu dla farmaceutów pozwalało odbiorcom komunikatu na zidentyfikowanie spółki G. jako osoby prawnej, której dobra osobiste zostały naruszone. Sąd Apelacyjny wywiódł bowiem, że analiza treści komunikatu z 1 lipca 2020 r. prowadzi do wniosku, iż ma on za przedmiot działania i praktyki podejmowane przez „Sieć Aptek [...]” (również: „apteki [...]), która określana jest także jako „spółka [...]”. W komunikacie brak jest zatem nie tylko bezpośredniego odwołania do powodowej spółki G.,

ale i odwołania pośredniego, które pozwalałoby jednak na jej zidentyfikowanie jako osoby, której dobre imię zostało naruszone. Powód nie wykazał, aby był podmiotem prowadzącym sieć aptek [...] i tym samym podmiotem, do którego działań i praktyk odnosił się komunikat. Nie zostało również wykazane, aby odwołanie się w jednym ze zdań komunikatu do aplikacji [...] pozwalało na identyfikację spółki G. przez jego odbiorców albo aby spółka ta była identyfikowana z konkursem dla farmaceutów.

Ponadto Sąd Apelacyjny zauważył, że w komunikacie wprost wskazano, iż konkurs został zorganizowany przez „wspomnianą sieć aptek”, zatem przez „Sieć Aptek [...]”. Zauważyć również należało, że odwołanie się do aplikacji [...] nastąpiło wyłącznie w kontekście konkursu zorganizowanego przez sieć aptek [...], jako narzędzia służącego do rezerwowania e-recept (sam projekt e-recepty opisany jest jako korzystny dla polskich pacjentów). Komunikat nie zawiera żadnych opinii czy ocen dotyczących ww. aplikacji, odnosi się bowiem do działań i praktyk „Sieci Aptek [...]” polegających na nielegalnym i nieetycznym pozyskiwaniu wrażliwych danych medycznych pacjentów z Platformy [...] oraz poddawaniu tych pacjentów procesom profilowania, nie zaś do funkcjonalności czy też zasad działania ww. aplikacji jako narzędzia informatycznego. NIA negatywnie oceniła zorganizowany przez sieć aptek [...] konkurs, który uznała za poniżający dla farmaceutów, a jednocześnie stanowiący narzędzie spółki G., którym ta posługuje się, aby pozyskać wrażliwe dane pacjentów.

Sąd drugiej instancji podkreślił również, że w obrocie funkcjonuje co najmniej kilka spółek zawierających w swojej nazwie oznaczenie [...], o różnym przedmiocie działalności, w tym, na co wskazuje sama strona powodowa, G.1 sp. z o.o. Spółka ta jest właścicielem znaków towarowych [...], franczyzodawcą i – co szczególnie istotne w okolicznościach niniejszej sprawy – dysponentem marki [...]. W istocie zatem od powoda należało wymagać wykazania, że sporny komunikat odnosił się do niego, nie zaś innych spółek z grupy [...], albo przynajmniej, że komunikat ten odnosi się również do niego i tym samym narusza, albo grozi naruszeniem jego dóbr osobistych. Takie dowody nie zostały jednak zaoferowane przez stronę powodową.

Ponadto Sąd Apelacyjny wskazał, że sporny komunikat odwoływał się do artykułu, który został opublikowany w serwisie internetowym [...]. Był to artykuł autorstwa dziennikarzy P.S. i J.S., datowany na 30 czerwca 2020 r., pt. [...], który nie zawierał jednak żadnych wypowiedzi osób reprezentujących Naczelną Izbę Aptekarską, a tym samym nie mógł świadczyć o naruszeniu dóbr osobistych powoda przez pozwaną. Co więcej, w ocenie Sądu drugiej instancji, powód powoływał się na posty internetowe autorstwa M.W. i M.T., które przedstawiają stanowisko osoby fizycznej i nie mogą być przypisywane pozwanej.

5. Od wyroku Sądu Apelacyjnego skargę kasacyjną wywiódł powód, zaskarżając go w całości. Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił naruszenie wyłącznie prawa materialnego, a mianowicie art. 24 § 1 w zw. z art. 43 k.c. i art. 45 ust. 1 Konstytucji; art. 2 u.z.n.k., a także art. 14 ust. 1 w zw. z art. 3 ust. 1 u.z.n.k. Skarżący domagał się uchylecia zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie i uwzględnienia powództwa w całości, ewentualnie uchylecia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania. Ponadto wniósł o zasądzenie od pozwanej na swoją rzecz kosztów postępowania apelacyjnego oraz kosztów postępowania kasacyjnego.

6. W odpowiedzi na skargę kasacyjną Naczelna Izba Adwokacka domagała się oddalenia skargi kasacyjnej powoda w całości oraz zasądzenia na jej rzecz zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

7. Powodowa spółka domagała się uwzględnienia szeregu roszczeń na podstawie przepisów Kodeksu cywilnego o ochronie dóbr osobistych oraz ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji. Przesłankami oddalenia powództwa były dwie okoliczności eksponowane przez Sąd Apelacyjny: z jednej strony – brak bezpośredniego (zdaniem Sądu Apelacyjnego nawet pośredniego) odniesienia w spornym komunikacie do powodowej spółki i brak możliwości zidentyfikowania powoda jako podmiotu, którego dobre imię zostało naruszone, z drugiej zaś – odmówienie pozwanej statusu przedsiębiorcy na gruncie ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji.

8. Zarzutowi naruszenia art. 24 § 1 w zw. z art. 43 k.c. i art. 45 ust. 1 Konstytucji przez błędną wykładnię tego przepisu, polegającą na bezzasadnym uznaniu, że do naruszenia dóbr osobistych przez publikację tekstu dochodzi jedynie wówczas, kiedy tekst ten wymienia osobę pokrzywdzonego, nie sposób odmówić słuszności.

Sąd Apelacyjny doszedł do wniosku, że powód nie ma legitymacji do wystąpienia z powództwem dotyczącym naruszenia dóbr osobistych, przede wszystkim dlatego, że komunikat z 1 lipca 2020 r. nie odwołuje się do działalności G. w G. Powyższe stanowisko Sądu Apelacyjnego nie może zostać przyjęte.

Jak wynika z art. 24 k.c., który znajduje odpowiednie zastosowanie do osób prawnych (art. 43 k.c.), uprawnionym do poszukiwania ochrony prawnej w sprawie o ochronę dóbr osobistych jest „ten, czyje dobro osobiste zostaje zagrożone cudzym działaniem”. Sprawa o ochronę dóbr osobistych jest zawsze sprawą dotyczącą ochrony konkretnego dobra oznaczonego podmiotu, naruszonego określonym działaniem oznaczonego pozwanego. Z żądaniem ochrony dóbr osobistych może wystąpić więc jedynie osoba bezpośrednio dotknięta naruszeniem – ta, której dobra zostały bezpośrednio naruszone działaniem sprawcy.

Naruszenie dóbr osobistych określonego podmiotu nie wymaga jednak imiennego, bezpośredniego wskazania go w wypowiedzi; wystarczające jest powołanie jakichkolwiek danych, które pozwalają na zidentyfikowanie tego podmiotu i powiązanie treści analizowanej wypowiedzi z jego działalnością. Wystarczające jest, by wypowiedź ta mogła wpływać na odbiór określonego podmiotu w społeczeństwie, przy czym za miarodajne uznać należy przeciętne opinie ludzi rozsądnie i uczciwie myślących (wzorzec przeciętnej odbiorcy; wyrok SN z 15 maja 2019 r., II CSK 158/18, OSNC-ZD 2020, nr C, poz. 47), z uwzględnieniem kontekstu sytuacyjnego wypowiedzi (wyroki SN z 23 maja 2002 r., IV CKN 1076/00, OSNC 2003, nr 9, poz. 121, i z 15 marca 2018 r., III CSK 387/16). Istotne wątpliwości budzi zatem kategoryczne stanowisko, że dla przeciętnej odbiorcy komunikatu niemożliwe jest łatwe określenie jaki produkt (jaka działalność) jest krytykowany i kto za ten produkt odpowiada. Niewskazanie przez Naczelną Izbę Aptekarską wprost podmiotu odpowiedzialnego za krytykowane działania (pозwana używa określeń spółka G. i apteki sieci [...]) nie oznacza,

że analizowana wypowiedź nie dotyczy żadnego konkretnego podmiotu prawa; nie oznacza, że nie stanowi ona zarzutu, który może godzić w dobra osobiste żadnego konkretnego podmiotu prawa, w szczególności powoda. Dość wskazać, że komunikat wprost odwołuje się do artykułu [...] z 30 czerwca 2020 r., którego autorzy bezpośrednio wskazują na G. jako producenta kwestionowanej aplikacji.

Naruszenie art. 24 w zw. z art. 43 k.c. jest wystarczające dla uchylecia zaskarżonego orzeczenia, ponieważ przesłanką oddalenia powództwa w całości było właśnie odmówienie powódce legitymacji czynnej w niniejszej sprawie.

9. Kolejny zarzut skargi kasacyjnej dotyczy naruszenia art. 2 u.z.n.k. przez jego błędną wykładnię i uznanie, że w stanie faktycznym przedstawionym w sprawie pozwana nie spełniała warunków do uznania jej za przedsiębiorcę w rozumieniu tego przepisu.

Zgodnie z art. 2 u.z.n.k. przedsiębiorcami, w rozumieniu ustawy, są osoby fizyczne, osoby prawne oraz jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej, które prowadząc, chociażby ubocznie, działalność zarobkową lub zawodową uczestniczą w działalności gospodarczej. Pojęcia przedsiębiorcy i działalności gospodarczej występujące w ustawie o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji mają zatem charakter samodzielny i autonomiczny (wyrok SN z 25 maja 2023 r., II CSKP 1641/22), a sama ustawowa definicja przedsiębiorcy zawarta w art. 2 u.z.n.k. jest szeroka (wyroki SN z 26 marca 2002 r., III CKN 777/00, OSNC 2003, nr 3, poz. 40, i z 7 stycznia 2004 r., III CK 174/02). Definicja ta wyraźnie odbiega od określenia, którego używa się choćby w ustawie z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców. W związku z tym, w piśmiennictwie wskazuje się, że przepisom ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji podlegają w zakresie, w jakim uczestniczą w działalności gospodarczej, także takie podmioty jak związki zawodowe, fundacje, stowarzyszenia zarejestrowane, publiczne i niepubliczne szkoły wyższe, kościelne osoby prawne, których podstawowe zadania i działalność nie mają charakteru gospodarczego; wymienione podmioty są przedsiębiorcami w świetle wskazanej ustawy niezależnie od rozmiarów tej działalności oraz jej charakteru ubocznego w stosunku do zasadniczej, podstawowej działalności. W istocie bowiem zakres podmiotowy ustawy określa

uczestniczenie w działalności gospodarczej przez działalność zarobkową lub zawodową, choćby wykonywaną ubocznie.

Działalność Naczelnej Izby Aptekarskiej została uregulowana w ustawie z dnia 19 kwietnia 1991 r. o izbach aptekarskich. Jak wynika z art. 1 tej ustawy Naczelna Izba Aptekarska stanowi – obok okręgowych izb aptekarskich – element samorządu zawodu farmaceuty, jako reprezentacja zawodowych, społecznych i gospodarczych interesów tego zawodu (ust. 1) i posiada osobowość prawną (ust. 3). Brzmienie art. 42 pkt 1 ustawy o izbach aptekarskich przesądza, że Naczelna Izba Aptekarska może prowadzić działalność gospodarczą (zgodnie z tą regulacją Naczelna Komisja Rewizyjna kontroluje finansową i gospodarczą działalność Naczelnej Izby Aptekarskiej). Konstatację tę wspiera art. 7 ust. 2 pkt 13 ustawy o izbach aptekarskich, który stanowi, że zadania określone w ust. 1 tego artykułu samorząd zawodu farmaceuty wykonuje w szczególności przez prowadzenie działalności gospodarczej, wydawniczej i zarządzanie majątkiem izby oraz art. 64 ust. 1 pkt 3 ustawy o izbach aptekarskich, zgodnie z którym dochodami izby aptekarskiej są wpływy z działalności gospodarczej (nie zawęża tej regulacji tylko do okręgowych izb aptekarskich).

Co więcej, podkreślenia wymaga, że art. 2 u.z.n.k. posługuje się pojęciem „uczestniczenia” w działalności gospodarczej, a więc pojęciem znaczeniowo bardziej pojemnym niż samo „prowadzenie” działalności gospodarczej. W szczególności działanie w celu osiągnięcia zysku (zarobkowe) nie jest konieczną przesłanką zakwalifikowania określonego podmiotu jako przedsiębiorcy w rozumieniu art. 2 ust. 2 u.z.n.k. Przedsiębiorcami w rozumieniu tego przepisu mogą więc także być podmioty prowadzące działalność zawodową, nie w celu osiągnięcia zysku. Oczywiście, owo działanie, aby miało charakter „zawodowy”, musi odpowiadać określonym cechom (stałość, ciągłość, organizacja). Określony podmiot może zaś, prowadząc działalność zawodową, uczestniczyć w działalności gospodarczej.

Uczestniczeniem w obrocie gospodarczym jest szeroki krąg zachowań, które mogą mieć wpływ na bieżące albo przyszłe wyniki działalności przedsiębiorców lub interesy klientów. O tym, czy takie uczestnictwo zachodzi, decyduje nie tylko wola danego podmiotu, ale przede wszystkim obiektywna ocena charakteru i rozmiaru

jego działania. Cechy te mogą powodować, że dany podmiot, sam nie działając w celu osiągnięcia zysku, oddziałuje na określoną sferę gospodarczą. Przez uczestniczenie w działalności gospodarczej należy bowiem rozumieć każde zachowanie mające charakter zawodowy bądź zarobkowy, o ile pozostaje ono w związku z wykonywaniem działalności gospodarczej przez podmiot trzeci i nie polega na korzystaniu z towarów bądź usług takiego przedsiębiorstwa (wyroki SN z 22 października 2003 r., II CK 161/02, OSNC 2004, nr 11, poz. 186, i z 29 listopada 2013 r., I CSK 756/12, OSNC-ZD 2015, nr A, poz. 11).

Stanowisko Sądów *meriti* co do tego, iż pozwana nie spełniała warunków uznania jej za przedsiębiorcę w rozumieniu ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, a zatem uczestniczącej w działalności gospodarczej, jest zatem błędne. Dla zakwalifikowania podmiotu jako przedsiębiorcy w rozumieniu art. 2 u.z.n.k. nie ma przy tym znaczenia, że, wydając komunikat z 1 lipca 2020 r., Naczelna Izba Aptekarska działała w ramach realizacji obowiązków organu samorządu aptekarskiego i że nie kierowała się dążeniem do osiągnięcia dochodu. Istotne jest to, czy pozwana aktywnie działa na rynku, w tym przypadku rynku aptecznym, dysponując możliwością oddziaływania na ten rynek i wpływania na bieżące albo przyszłe wyniki przedsiębiorców (prowadzących działalność apteczną) lub interesy klientów.

10. Uwzględniając, że Sąd Apelacyjny ostatecznie uznał żądania powoda za bezzasadne z powodu braku legitymacji powoda i pozwanej, odnoszenie się do zarzutu naruszenia art. 14 ust. 1 w zw. z art. 3 ust. 1 u.z.n.k. przez jego błędne niezastosowanie byłoby przedwczesne. Zagadnienie dotyczące znamion czynu nieuczciwej konkurencji nie były bowiem przedmiotem oceny Sądu drugiej instancji.

11. Z powodu skuteczności zarzutów kasacyjnych niezbędne stało się uchylenie na podstawie art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania kasacyjnego.

Marcin Krajewski Joanna Misztal-Konecka Marcin Łochowski

(R.N.)

[a.t.]